

Breslele la graniță...

Organizarea de ritm nou a țării implică necesar o grupare nouă a factorilor ei productivi. Printre acestea categoriile însumate sub regimul legii breslelor, sunt factori de importanță osebă. Datorită acestei importanțe, nu poate fi indiferent opiniei publice felul în care aplicarea în real a principiilor legii își produce efectul. Cu deosebire două sunt momentele esențiale care pun la încercare puterea de înțelegere a legiuitorului.

În rândul întâiu se pune problema categoriilor, pe care legea îi vizează.

Nu poate fi vorba de categoriile de meseriași, care, înglobați în dispoziția legii, nu urmează decât fireasca tradiție a breslelor, adaptată la vremea noastră încadrează într-o salutară ordine de Stat care, toate meseriile de diverse facturi industriale.

Poate însă să fie discutate și dl. ministru Eugen Titeanu știe, că a și fost discutată între altele în Congresul federației preselor din provincie, măsura legiuitorului de a încorpora în bresle pe ziaristi.

Discuția dacă ziaristul este un meseriaș sau un profesionist intelectual — urmează înainte și cu toate că toți ziaristii acceptă a fi legală, soluția cuprinsă în lege, nu se poate tăgădui îndreptățirea lor justă de a se emancipa din categoria meseriilor manuale spre a fi supuse unui regim conform cu misiunea lor în Stat care este analogă cu acela a diferitelor profesii intelectuale încadrate în colegii și barouri autonome, cum sunt avocații, medicii etc.

O a doua problemă cu deosebire esențială pentru regiunea unde activăm, este problema meseriașilor și a profesioniștilor minoritari.

Există azi, știm, un statut minoritar care obligă Statul român la concesii importante față de elementul minoritar.

Totuși, cât privește situația mănunchilor de condei, dată fiind materia osebă de gingașe în care ei sunt obligați să activeze, credem că se impune o serie de restricțiuni în ce privește egalitatea de tratament care li se aplică.

Cel puțin, evenimentele de ultimă oră, desfășurate în chip destul de penibil, atât în Arad cât și la Timișoara în acest domeniu, cu ocazia recentelor constituiri în breaslă a ziaristilor trebuie să constituie un serios memento pentru factorii politici, spre a amenda — cel puțin în acest domeniu legea — cu un corectiv, care să pună de acord misiunea de gazetă română, pe aceste meleaguri cu obligațiile de natură externă, care ele nu sunt suficiente spre a înclina balanța în defavorul elementului românesc.

Ieronim Crudu

2. Biblioteca PALATUL CULTURAL
Arad

REVISTĂ LITERARĂ
reportaj - satiră - umor
Inregistrată Tribunalul Arad,
Secția III Nr. 22/438

Director:
SIMION MICLEA

Redacția și Administrația
ARAD
Str. Alecsandri 5.

ABONAMENTE:
In oraș: 150 lei anual. In
județ: 120 lei anual, 500 lei
pt. întreprinderile mijlocii
1000 lei anual pt. marile
întreprinderi

Ziar informativ la Arad

Opinia publică românească cere cu insistență să i se dea un organ de publicitate informativă corespunzător și organizat. Aradul, durere, nu are organul care să corespundă vremurilor.

S'au făcut eforturi supranaturale ca acest instrument de informație și de documentare să fie pus la îndemâna cititorului local. Să mă ierte experimenterii, cari s'au străduit să dea acest organ necesar românesc, dacă le spun că n'au reușit în acțiunea lor. Avem tineri talentați, capabili de muncă și foarte susceptibili vocabularului ziaristic. Ei așteaptă cuvântul de ordine. Cine să-l dea?

Dela cine să pornească ideea de realizare?

Dela idealist? Dela potențiații situației? Rămâne ca bunul simț să se afirme. Rămâne ca adevă

ratul bun simț românesc să dea comandamentul necesar, Rămâne ca spiritul cu adevărat românesc să se pronunțe.

Nechemanții sunt interziși să și afirme convingerea. Aradul românesc, extrem agitat de ideea înaltului comandament național al românismului va refuza pe uzurpatori. Aradul, care reprezintă un puternic reflex de românism necomercializat este chemat să dea dictonul pornirii spre mai bine.

După „Românul” și „Tribuna”, trebuie să apară la Arad ziarul modest al condeielor sincere și avântate spre mai bine.

Sunt astăzi în localitate ziare ce se zic informative și românești. Laudă editorilor. Nu reprezintă însă opinia publică românească cu adevărat. Și nu fiindcă le ar lipsi entuziasmul. Nu deloc. Au

în prezentarea lor caracterul personal al editorului. Și asta le scade din nivel? Aradul străduințelor românești cere imperativ un ziar bine, informat și bine scris.

Il avem? Nu! Hotărât, nu!

Elementele conștiinței și tinere, mai ales, își cer contribuțiile lor de muncă și numai atât!

Aceste elemente vor să muncească. Să le dăm ocaziune să se afirme. Flacăra românismului purtată de marele Octavian Goga, și ai săi colaboratori celebri de pe vremuri grele se cere purtată mai departe spre cinstea și faima Românilor dela granița de Vest, punctul nevralgic al aspirațiilor noastre.

Nu cred să rămână energii creatoare, în afară de acest desiderat.

I. D. Dabiciu

N'am cu cine mă bate!...

— Interesul unora și des-interesul altora — Cum s'a constituit comitetul secției ziaristilor — Și... cum s'au... pupat — Inutilitatea axei —

— **O propunere senzațională** —

**Lucruri,
mai mult constatate și
auzite dela alții, decât
văzute.
Scrie:
Radu Baltag**

Iacă se 'mplinește săptămâna decând am dat drumul în lume și 'ntre ziaristi, aspectelor culese dela adunarea de constituire a secției și nimeni dintre cei vizati acolo — în cap cu Ibeme — nu s'a găsit să replice sau să se disculpe de cele aruncate în spate!... Și iac'asa, am ajuns să n'am cu cine mă bate!...

... Ei au crezut, desigur, că dacă nu răspund, îi voi lăsa'n pace neconvienindu-mi să... bat de unul singur!... sau, poate țin la vechiul proverb că nu cel ce dă îi mai tare, ci cel ce rabdă! Nu știu... Dar nu-i las... Bat de unu singur și bat să văd cât pot ei rabda!... Evident, e vorba de o bătaie așa, prin gazetă, c'altfel suntem toți oameni a-

proape cum se cade și când ne 'ntâlnim, ne salutăm foarte cordial, ba, când nu ne vede nimeni, ne strângem — prietenește și călduros — mâna!... M'am înșelat...

După ce'ncepui să scriu, mi-am amintit că un anonim scria ceva... Iată: Ziarul „Ardealul” al dlui Th. Reulescu, în numărul său — unu — din... 15 Decembrie 1939 — măi, măi că departe am ajuns! — publică următoarea notă:

„Confratele „BRAVO!” consacră o pagină și mai bine adunării suspomenite dând loc unui articol intitulat „Habemus sectionem”.

Să fie atât de afectat Dl. Miclea că nu mai e... secretar general? Curios... Il știam mai... des... interesat”.

...Autorul notei se'nșeală, D. (în gazetărie cuvântul domn, prescurtat se scrie d. și nu D. sau, mai rău Dl, cum scrie autorul notei!... Deci...) D. Miclea este totdeauna interesat...

Dar niciodată în așa măsură încât să facă parte, — de drept și de fapt — deodată, din două bresle: a ziaristilor și contabililor, ca unii sau alții...

Asta ca să se știe!...

Să lăsăm astea...

Secția are și comitet constituit acum... Dar incomplet. Să vedeți cum vine asta:

Duminică înainte de a se începe ședința de constituire, la „Dacia” a fost o consfătuire a românilor. Nu s'a mai pus problema alegerii altui președinte — cum se intenționase la un moment dat — ci s'a rămas tot la I. B. Martin. Asta pentru ca să se vadă că la mijloc sunt numai interesele totalității ziaristilor și nu a câtorva dintre ei. S'a hotărât în schimb — pare-se chiar pe cuvânt de onoare — ca toți românii acolo prezenți să voteze pentru locul de vicepreședinte pe d. Nicolaus Bitto. Și cu aceasta au plecat la constituire în redacție la „Știrea”. Minoritarii erau acolo. D. Dabiciu a prezentat chestiunea și a citit lista stabilită la „Dacia” și apoi s'a procedat la vot...

Rezultatul?...

Propunerea Dabiciu a căzut...

I. B. M. s'a abținut, adică n'a votat, așa că d. Bitto n'a obținut decât patru voturi... Careva dintre români — dacă nu chiar doi — a votat cu Iakab Geza...

Conti nuare în pag. 4-a

Nadlac

— Măi, parcă am fi în țara... aptelui și a mierii, de se în nădlă... anii noștri numai de baluri! Ce-i nteresează pe ei dacă au mâine ce mânca, la bai numai să fie bani, încolo!... Ei, și fiindcă veni vorba de baiuri, apoi să mai scriem ceva și despre ele, adică despre ultimele, pentru că sunt mai interesante. Să începem cu baiul vânătorilor, care sa ținut la Fischer. Nu insistăm asupra felului cum a fost organizat, ci numai asupra felului în care și a petrecut lumea. Domnii aștia (bine a zis cine a zis) dacă se îmbată sunt mai... puravi ca oricare harmăsar de rasă Nonius. Și u ei de ce, așa că nu mai scriem nimic. Le atragem atenția, ca pe viitor s'o facă mai la... întunerec, ca la baiul dela Casina Meseriașilor Români, unde o „sârba pe fucate” a durat cam... jumătate de ceas, însă a fost pe întunerec. Să ia exemplu dela maistori, cari în chestii de baiuri sunt mai pricepuși...

...Et Uroșe, dacă a-i fi știut când al introdus pentru prima dată „sârba pe fucate” în Nădlac, că se va face și pe... întunerec, apoi nu știu ze, dacă până azi nu te-ai fi „ciumur-lit” de atâta juc.

— Am putea ști care l „maarele” slovac de azi, ce înainte cu câțiva ani a fost prins subpatul unei... slovace? Ne-ar interesa asta, pentru că prea vede pe toată lumea, numai pe el nu.

— Noa, că „purav” s'o mai făcut baci Pătru americanul, decând o dat de bine pela un sălaş. N'am avea nimic de zis, dacă n'ar avea familie, căreia purtarea lui numai cinstea nu-i prea face. Oare nu crede baci Pătru că a venit vremea să se facă om de casă, așa cum a fost până acum câțiva ani?

— Nu știm ce avem azi, dar nu putem scrie decât chestiuni... sentimentale. Așa că, nu vă mirați dacă veți citi că Paiko Petrina zis kolbasz, începe să se ia după urmele unul fost patron, în ce privește chestiunile cu... slovacele căroră le promise papuci. După câte îl cunoaștem, nu prea se ține de cuvânt. Așa că...

Coresp. De ce nu mai vrei să scrii ca până acum?

Paulian

Frunză verde mărăcină,
Mi-a spus mie o vecină,
Că la noi în Paulian
Este vin bun și duhan
Și petrec bărbații toți
Pela școala veche, în colț
Nevestele nu se lasă.
Să rămână ele acasă
Că doar și ele al juca
La lămpașul lui Cula!
Iară Nagiu nostru bun
Fiind el un bun stăpân
A gustat din a lui vin.
Giuri au zis că el nu mere
Și a stat lângă muiere.
Frunză verde de alun
Vam scris destule acum.
Cald e iarna la captor
Vă mai scriu în viitor.

Pâncota

— De câteva zile s'a pripășit în localitate o blondă ce se zvonește a fi venit cu trenul de Brad. Don-Juanii noștri s'au și strâns în jurul ei ca albinele lângă stup. Unii vorbesc că ea ar fi Anny Ondra dela Brad...

Igrăș

— O mare fericire sa abătut asupra igrășenilor! Sa hotărât de cei mai mari, facerea unei linii ferate deasemenea, vor primi și un medic uman.

De pe acuma s'a stabilit în comună un dentist, care, de fericit ce este, are în gând să tragă unui domn, gratuit, câteva măsele sănătoase? Asta, drept reclamă!

— Sa vorbește că notarul, în urma unor denunțuri, ar intenționa să-și ceară mutarea din Igrăș.

Majoritatea locuitorilor însă nici nu voiește să audă de așa ceva. În cele din urmă de mila lor totuși s'a decis să... ramână!

— E hai, „Magyar Csardás”! Chenta, și cu prietenul său Tîlinder. Ce ca poate le-am uitat numele? Imposibil să uite cineva numele unor astfel de indivizi care toată ziua stau la radio ascultând postul Budapesta. Credem că aparatul s'a instalat de Casa Națională pentru alte scopuri, nu pentru a asculta tot „tras împinsul” Budapesta, așa că ar trebui să i se interzică neamțului să mai calce în Casa Națională.

Berindia

Mândră este toamna via
Pe la noi la Berindia
Foaie verde matustat
Iată ce sa întâmplat
Al nostru... Curuț
El sa dus pela Giurgiuț
Acolo și-a petrecut
Până seara 'n nevăzut
Iar Vărgaliță casarul
Și cu Gligor pompiarul
Au plecat la Paulian
Ca să și cumpere duhan
Aici au stat un picuț
Și luară un cuiuț
Pela Ghiță au zăbovit
Cu Cula nu s'a întâlnit.
Foaie verde de departe
Cu aceste închid carte
Gros e brațul la tulpină
Mai, pe ceia săptămână.

Bârșă

— Unui mare din Bârșă puțin cărunt îi tremură maxilarul de câteva zile incoace. Eu cred că a mâncat „catariți” din purceii cei mici sau a fluerat în biserică și acum face pe „Ghiță în cucuruz”.

— Ducenarășul nostru falimentat de curând a publicat în ziarul „Universul” că aranjează 5 calfe pentru ca să deschidă din nou. Cine dorește, se adresa la noi urgent.

Dumnezeu să i ajute!

Prunișor

Foaie verde de mohor
Pela noi la Prunișor
Acuma în sărbători
La joc au fost tot feciori.
Câte un bărbat și nevestă
Au rămas numai acasă.
Însă doi s'or păcălit
Că, au intrat în loc oprit
Foaie verde folințiu (?)
Am început să vă scriu
Câte-un pic de noutate
Dela noi de pe la sate.
„Colopu-i” frumos cu pană
Mișcoi Portofel mă chiamă.

Băița

— Feciorul lui Fistău de care întordeauna n'a fost decât fală goală și traistă ușoară se laudă că i ceva de ala mare, mare la ei la școală. Am mai văzut noi laudăroși și „barbiri” însă aceștia erau mai șireți că nu i prindeai cu una cu două. Amicul nostru însă... se laudă că a fost în America cu avionul pe care el nici nu l'a văzut, că a fost expert și el bietul abia știe să facă extragerea rădăcinei cubice; că e cel mai desăvârșit boxer, atlet, fotbalist, și el săracu e fricos ca un iepure încât doarme și noaptea cu ochii deschiși. Laudă-te băiate, fetele te vor crede...

— Unul Lăzaruț după ce a mâncat șuncă grasă până s'a ciumur-lit acum, îi trebuie carne de puică tă-nără Noi îi zicem: lasă păsăroile nu schimba regimul: carnea de găină ori cum ar fi pregătită tot carne de găină rămîne. (Zău?)

Epoca șgărie norilor

— Cum?... Nu mă mai cunoști?... Eu sunt fratele tău din New-York!

D. Dr. Octavian Lupas

și-a deschis birou advocațial
în ARAD Str. I. Meșianu No. 2

Șebîș

Cuibul cu minciunile este în colț la o femeie mai bătrână și dela ea a doaua casă, la o nevăstuță tânăra:

Acolo se fac minciunile pe cari ele le cred mai înainte...

Prăjești

De Sf. Ion tare bine și-a petrecut unul dela noi, pentru că: și-a făcut un „giob” din brad, cu fund de piele de epure, prin care au introdus păr de cal, și suna cu el măi frate de își lua auzul și gândeai că atunci coboară din Bănești.

Brad

— Pela noi e mare bucluc pe capul mamelor cu fetițe mici. Acestea nu mai vreau să meargă la școală, fiindcă, spun ele, mai bine vreau să se facă toate maniquiste, că acestea toate se mărită fie cu doctori dela Timișoara fie cu dela Arad. Lăsați b'bilicelor, ascultați de mamele voastre, că vol chiar maniquiste să fiți n'ați putea să pic-tați primăria și să-i auriți treptele,

nici să nu răspundeți la salutul c'valerilor decât atunci când acești va zic sărut mâinile și se apleacă până la pământ.

— Se anunța că o blondă a chicunoscută s'a logodit. Dar cu un inginer cum era vorba, că unul mai mic cum e și ea, unul o meserie de domn.

— Pela „ștreac” toate bune! Ni mai una se întrebă ce tot au băieții aștia de se țin după ea o scaiul de oaie. Fata recunoaște că e drăguță cu toți și asta-i aduc pe toți piocon la picioare, dar mai și indispon mutrale lor nesărate...

— Acum mai zică lumea că nu ne am modernizat. Înainte, habar n'aveam ce sunt acelea ski asăzi deaturlis toate sunt brazdate iar vâite rasună de chiotele celor ce-și dau drumul pe povârnișuri cu picioarele legate de câte două doage de butoi. Fata a împrumuta dela băiat o pereche de nădragi iar ea i-a împrumutat o pereche de bocanci. De, fac băieții sport...

Pentru „Bravo”

Am primit și eu pe „Bravo”,
I am citit încet, atent
și la urmă m'am gândit
ca să i fiu corespondent.

Dar mă rog, cum am să scriu
ca s'o potrivească pe vad?...
Eu sunt dela Mebedinți,
„Bravo!”-i dela Arad!...

„Bravo” „Bravo” bun venit,
stai puțin aici pe masă
și să-mi spui pe cinstea ta
ce-ai lăsat la tine-acasă?!

Spune, hai, deslegă-ți limba,
fă-mă ca să înțeleg,
despre cine vrei să scriu,
și de cine să mă leg?

Uite-acum de prima dată,
n'am să scriu ceva de voi
copiez mai bine-un cântec
ce se cântă pe la noi.

Șomeurul politic

Foaie verde trei granate,
ce să ne mai facem frate,
noi care aveam de toate,
azi purtăm petice'n coate,
nu-i diurnă, nu'i jeton,
vine iarna nu-i palton,
în pungă nu i para chioară,...
Ce mai vremi odinioară!...

Decând e liniște 'n țară,
și n'ai ce să le mai spui,
mucezesc boatele 'n cui
Pentru ce să le 'nvârtești?
pe cine să-l miruiești?...
Nu mai pică para chioară...
Ce mai vremi odinioară!...

Când veneau, neică, alegeri,
te tocmeai la club pe-o lună...
vinul bun, inima bună,
fleacăreai mereu din gură,
aveai și „numărătură”,
nu ca azi nici para chioară...
Ce mai vremi odinioară!...

Geaba s'a 'nființat și „Frontu.”:
aci nu ne găsim „pontini”
n'avem „șefi” de „jumulit”
și nici teren de mințit,
Toată lumea e la muncă
și ascultă de poruncă,
toți au o singura lege:
jertfă pentru Neam și Rege

Pentru noi... nu... para chioară...
Ce mai vremi odinioară!...

1) Din „Romanța Severinului”.

b. montana